

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського

Кафедра права, філософії та політології

ПОГОДЖЕНО
Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

 Завідувач кафедри
проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність – 014 Середня освіта (Історія)/ правознавство
Освітній ступінь – бакалавр
Форма навчання – денна
Форма підсумкового контролю – залік

2020–2021 навчальний рік

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського

Кафедра права, філософії та політології

ПОГОДЖЕНО
Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.
Завідувач кафедри
проф. Чорний О.О.
_____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність – 014 Середня освіта (Історія)/ правознавство
Освітній ступінь – бакалавр
Форма навчання – денна
Форма підсумкового контролю – залік

2020–2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології.

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 року.

Розробник: Єфремова Олена Петрівна – кандидат юридичних наук, доцент, кафедри права, філософії та політології Навчально – наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського, НУЧК імені Т.Г. Шевченка.

Мова навчання – українська.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна	Загальна кількість годин: 90
Рік підготовки: 2 Семестри: 4	Шифр та назва спеціальності: – 01 Освіта / Педагогіка Галузь знань 014 Середня освіта (Історія)/ правознавство
Кількість кредитів ECTS: 3	Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 26
	Практичні: 18
	Самостійна робота: 46
	Вид контролю: залік

Навчальний курс «Адміністративне право» розрахований на студентів закладів вищої освіти історико-правових спеціальностей з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки бакалавра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

У процесі викладання матеріалу значну увагу приділено удосконаленню та аналізу положень Конституції України, нормативних актів Верховної Ради України, актів Президента України та Уряду України, актів центральних і місцевих органів державної виконавчої влади і місцевого самоврядування, референдумів, інших державних структур та теоретичних положеннях.

Предмет дисципліни «Адміністративне право» охоплює коло теоретичних і практичних проблем, які існують під час виникнення, зміни та припинення адміністративних правовідносин.

Після завершення вивчення дисципліни «Адміністративне право» отримані студентом знання, вміння та навички будуть необхідні для засвоєння навчального матеріалу магістратури з цивільного, трудового, сімейного та інших галузей права. Його норми є правовою основою побудови й ефективного функціонування найбільш активної та потужної державної підсистеми – апарату державного управління.

Програма навчальної дисципліни складається з 3-х кредитних модулів:

Модуль I

Тема 1. Предмет і система адміністративного права. Сутність та принципи державного управління.

Тема 2. Поняття і предмет адміністративного права України. Метод адміністративно – правового регулювання суспільних відносин.

Тема 3. Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. Система адміністративного права.

Тема 4. Джерела адміністративного права. Адміністративно – правові норми та відносини.

Модуль II

Тема 5. Роль і значення адміністративного права у побудові правової держави. Поняття та основні функції державного управління.

Тема 6. Органи державної виконавчої влади і місцевого самоврядування.

Поняття і види форм державної виконавчої влади.

Тема 7. Форми і методи державного управління. Поняття і види форм державного управління, їх характеристика. Правові акти державного управління, їх класифікація та юридичне значення.

Тема 8. Адміністративний примус, його поняття і порядок застосування. Адміністративно – попереджувальні заходи. Заходи припинення.

Модуль III

Тема 9. Адміністративний процес. Поняття, зміст, принципи і структура адміністративного процесу.

Тема 10. Суб'єкти адміністративно – процесуальної діяльності. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення.

Тема 11. Провадження в справах про адміністративні правопорушення. Провадження із звернень громадян, його правове регулювання. Порядок і строки звернень громадян.

Тема 12. Порядок реєстрації об'єднань громадян і юридичних осіб. Сутність та правове регулювання дисциплінарного провадження. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарне стягнення. Європейське адміністративне право.

Метою викладання навчальної дисципліни «Адміністративне право» є надання студентам необхідних знань щодо основних категорій адміністративного права, сутності форм та методів державного управління, складного комплексу теоретичних положень адміністративної діяльності органів державної, виконавчої влади, внутрішньої організаційної діяльності інших державних органів, а також зовнішньо-організаційних відносин недержавних організацій, установ і підприємств.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Адміністративне право» є:

- аналізувати положення адміністративного (управлінського) права (Загальної та Особливої частин адміністративного права України), нових законів і підзаконних нормативно-правових актів у сфері державного управління, суспільні відносини, врегульовані адміністративним правом, пов'язані з виконавчою і розпорядчою діяльністю держави.
- вільно орієнтуватися в чинному законодавстві;
- уміти правильно використовувати в практичній діяльності адміністративні методи;
- приймати управлінські рішення, юрисдикційні та інші акти;
- здійснювати функції по забезпеченню законності в державному управлінні, при розгляді справ про адміністративні правопорушення; робити правовий аналіз конкретних ситуацій.

2.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Студенти повинні сформувані необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПІ	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово
ЗК6	Навички використання комунікаційних технологій.
ЗК9	Здатність працювати в команді.

ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК13.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
СК1.	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК2.	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК3.	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК 6	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.
СК-7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК 8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК 15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
СК 16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 21.	Здатність кваліфікувати адміністративні правопорушення та відмежовувати їх від інших протиправних дій.
СК 22.	Здатність вирішувати практичні ситуації в ході притягнення винуватих осіб до адміністративної відповідальності.
СК 23.	Вміння аналізувати нормативні акти, якими визначається компетенція органів державної влади і управління.

Бакалавр повинен знати:

- суть і принципи адміністративного права як навчальної дисципліни, юридичної науки та галузі права;
- поняття та особливості адміністративно-правових норм та відносин;
- загальне поняття управління та його зміст, види управління та особливості державного управління при реалізації державно-виконавчої влади;
- конституційний статус Президента України;
- місце органів виконавчої влади в системі політичної організації суспільства;
- історію виникнення, розвитку та становлення професійної служби в організаціях;

- поняття індивідуальних суб'єктів адміністративного права та їх правовий статус;
- характеристику методів і форм управлінської діяльності;
- адміністративно-правовий статус об'єднань громадян;
- поняття та види адміністративно-правових режимів;
- види та можливість застосування адміністративної відповідальності.

Бакалавр повинен вміти:

- вільно орієнтуватися в основних поняттях науки адміністративного права;
- творчо застосовувати чинне законодавство про функціонування і повноваження органів державної виконавчої влади, визначати шляхи його вдосконалення;
- вести науковий пошук нових форм і методів організації адміністративно-правових явищ та інституцій,
- застосовувати методику викладання дисципліни “Адміністративне право”.

3. Короткий зміст дисципліни.

Модуль I

Тема 1. Предмет і система адміністративного права. Сутність та принципи державного управління.

Тема 2. Поняття і предмет адміністративного права України. Метод адміністративно – правового регулювання суспільних відносин.

Тема 3. Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. Система адміністративного права.

Тема 4. Джерела адміністративного права. Адміністративно – правові норми та відносини.

Модуль II

Тема 5. Роль і значення адміністративного права у побудові правової держави. Поняття та основні функції державного управління.

Тема 6. Органи державної виконавчої влади і місцевого самоврядування.

Поняття і види форм державної виконавчої влади.

Тема 7. Форми і методи державного управління. Поняття і види форм державного управління, їх характеристика. Правові акти державного управління, їх класифікація та юридичне значення.

Тема 8. Адміністративний примус, його поняття і порядок застосування. Адміністративно – попереджувальні заходи. Заходи припинення.

Модуль III

Тема 9. Адміністративний процес. Поняття, зміст, принципи і структура адміністративного процесу.

Тема 10. Суб'єкти адміністративно – процесуальної діяльності. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення.

Тема 11. Провадження в справах про адміністративні правопорушення. Провадження із звернень громадян, його правове регулювання. Порядок і строки звернень громадян.

Тема 12. Порядок реєстрації об'єднань громадян і юридичних осіб. Сутність та правове регулювання дисциплінарного провадження. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарне стягнення. Європейське адміністративне право.

4. Організація навчання.

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1.					
1	Предмет і система адміністративного права.	7	2	1	4

	Сутність та принципи державного управління.				
2	Поняття і предмет адміністративного права України. Метод адміністративно – правового регулювання суспільних відносин.	7	2	1	4
3	Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. Система адміністративного права.	7	2	1	4
4	Джерела адміністративного права. Адміністративно – правові норми та відносини.	7	2	1	4
	Всього за модуль 1	28	8	4	16
	Модуль 2.				
5	Роль і значення адміністративного права у побудові правової держави. Поняття та основні функції державного управління.	7	2	1	4
6	Органи державної виконавчої влади і місцевого самоврядування. Поняття і види форм державної виконавчої влади.	7	2	1	4
7	Форми і методи державного управління. Поняття і види форм державного управління, їх характеристика. Правові акти державного управління, їх класифікація та юридичне значення.	8	2	2	4
8	Адміністративний примус, його поняття і порядок застосування. Адміністративно – попереджувальні заходи. Заходи припинення.	8	2	2	4
	Всього за модуль 2	30	8	6	16
	Модуль 3				

9	Адміністративний процес. Поняття, зміст, принципи і структура адміністративного процесу.	8	2	2	4
10	Суб'єкти адміністративно – процесуальної діяльності. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення.	8	2	2	4
11	Провадження в справах про адміністративні правопорушення. Провадження із звернень громадян, його правове регулювання. Порядок і строки звернень громадян.	8	2	2	4
12	Порядок реєстрації об'єднань громадян і юридичних осіб. Сутність та правове регулювання дисциплінарного провадження. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарне стягнення. Європейське адміністративне право.	8	4	2	2
Всього за модуль 3		32	10	8	14
Разом за курс		90	26	18	46

5. Тематика практичних занять.

Модуль I

Тема 1. Предмет і система адміністративного права. Сутність та принципи державного управління.

1. Поняття, предмет, метод і система адміністративного права.
2. Сутність, основні риси та структура державного управління.
3. Принципи державного управління.
4. Проблеми реформування адміністративного права.

Тема 2. Поняття і предмет адміністративного права України. Метод адміністративно – правового регулювання суспільних відносин.

1. Поняття адміністративного права. Предмет правового регулювання.
2. Види, ознаки та особливості відносин, що регулюються адміністративним правом.
3. Метод адміністративно-правового регулювання суспільних відносин. Соціальна природа та завдання адміністративного права.
4. Адміністративне право як регулятор управлінських відносин.

Тема 3. Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права.
Система адміністративного права

1. Місце адміністративного права в системі національного права України та його роль у формуванні правової держави.
2. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права.
3. Проблеми та напрями удосконалення адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.

Тема 4. Джерела адміністративного права. Адміністративно – правові норми та відносини.

1. Поняття та особливості адміністративно-правових норм.
2. Норми адміністративного права як різновид соціальних норм і як правила поведінки. Структура і види адміністративно-правових норм.
3. Способи реалізації адміністративно-правових норм.
4. Дія адміністративно-правових норм у часі та просторі.
5. Джерела адміністративного права та їх класифікація. Систематизація норм адміністративного права.

Модуль II

Тема 5. Роль і значення адміністративного права у побудові правової держави.
Поняття та основні функції державного управління.

1. Загальне поняття управління, його зміст. Походження й значення понять "організація" та "управління"
2. . Види управління. Мета та зміст управлінської діяльності.
3. Об'єкт і суб'єкт управління. Управлінська система та її елементи.
4. Поняття та види принципів управління. Класифікація методів управління.
5. Правове регулювання як важливий різновид організаційно-розпорядчих методів управління. Правові форми управління.

Тема 6. Органи державної виконавчої влади і місцевого самоврядування. Поняття і види форм державної виконавчої влади.

1. Поняття органу виконавчої влади, його місце в системі політичної організації суспільства.
2. Зміст адміністративно-правового статусу органу виконавчої влади. Органи виконавчої влади як різновид державних органів, їх якісні ознаки.
3. Види і система органів виконавчої влади в Україні. Органи виконавчої влади і органи державного управління: співвідношення понять.
4. Порядок формування, склад, основні повноваження Кабінету Міністрів України. Організація діяльності Кабінету Міністрів України.
5. Порядок припинення діяльності Кабінету Міністрів України.
6. Адміністративно-правовий статус міністерств, їх види.
7. Особливості адміністративно-правового статусу державних комітетів, відомств, інших центральних органів виконавчої влади.
8. Місцеві органи виконавчої влади, їх адміністративно-правовий статус.
9. Структура і штати органів виконавчої влади.

Тема 7. Форми і методи державного управління. Поняття і види форм державного управління, їх характеристика. Правові акти державного управління, їх класифікація та юридичне значення.

1. Поняття і сутність державного управління
2. Принципи державного управління та їх характеристика
3. Функції державного управління
4. Рівні державного управління
5. Форми державного управління
6. Методи державного управління

Тема 8. Адміністративний примус, його поняття і порядок застосування. Адміністративно – попереджувальні заходи. Заходи припинення.

1. Поняття та ознаки адміністративного примусу
2. Класифікація заходів адміністративного примусу
3. Заходи адміністративного попередження (запобігання)
4. Заходи адміністративного припинення

Модуль III

Тема 9. Адміністративний процес. Поняття, зміст, принципи і структура адміністративного процесу.

1. Поняття адміністративного процесу, його ознаки, принципи, структура, класифікація
2. Характеристика окремих видів адміністративних проваджень
3. Сутність та значення адміністративного судочинства (адміністративна юстиція)
4. Система адміністративних судів та їх компетенція. Кодекс адміністративного судочинства

Тема 10. Суб'єкти адміністративно – процесуальної діяльності. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення.

1. Органи державної виконавчої влади і місцевого самоврядування. Поняття і види форм державної виконавчої влади.
2. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, їх склад і компетенція.
3. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування, їх адміністративно – правові повноваження.

Тема 11. Провадження в справах про адміністративні правопорушення. Провадження із звернень громадян, його правове регулювання. Порядок і строки звернень громадян.

1. Поняття та особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення
2. Особи, які беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення
3. Стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення.
4. Докази в справах про адміністративні правопорушення, оцінка доказів.
5. Протокол в справі про адміністративні правопорушення
6. Розгляд справи про адміністративні правопорушення.
7. Постанова в справі про адміністративні правопорушення. Види постанов.
8. Оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення або внесення на неї подання прокурора.

6. Завдання для самостійної роботи.

Студенти виконують реферативні завдання (презентації) або міні-дослідження (есе) з обраної проблематики за погодженням із викладачем.

Теми презентацій (самостійна робота)

№ з/п	Назва теми	Кількість
		Годин
		Денна форма навчання

1	Адміністративна реформа та її перспективи. Нове призначення адміністративного права в світлі реформи адміністративного права. Роль місцевих органів самоврядування у справі захисту прав споживачів.	5
2	Державна служба зайнятості: повноваження, функції, перспективи удосконалення. Державний нагляд за безпекою дорожнього руху, структура і повноваження. Акти державного управління. Управління обороною України, організаційно-правові засади, повноваження і система органів військового управління	5
3	Провадження за зверненнями громадян. Дисциплінарне провадження в адміністративному праві. Адміністративно-правовий статус підприємств, установ, організацій. Адміністративно-правове забезпечення управління митною справою. Адміністративно-правове забезпечення управління транспортом та дорожнім господарством.	5
4	Основні аспекти адміністративної відповідальності за корупцію і корупційні діяння. Адміністративно-правове забезпечення управління юстицією. Адміністративно-правове забезпечення управління зовнішньополітичною діяльністю. Адміністративно-правове забезпечення управління економічною сферою. Адміністративно-правове забезпечення антимонопольної діяльності та недопущення недобросовісної конкуренції	5
5	Адміністративно-правове забезпечення управління митною справою. Адміністративно-правове забезпечення управління фінансами і кредитуванням. Адміністративно-правове забезпечення управління агропромисловим комплексом	5
6	Адміністративно-правове забезпечення управління використанням і охороною природних ресурсів. Адміністративно-правове забезпечення управління транспортом Адміністративно-правове забезпечення управління освітою і наукою. Адміністративно-правове забезпечення управління охороною здоров'я населення.	5
7	Адміністративно-правове забезпечення управління культурою, мистецтвом, фізичною культурою, спортом та туризмом. Адміністративно-правові засади управління соціальним захистом населення. Центральні та інші підвідомчі Кабінету Міністрів органи виконавчої влади. Адміністративно-територіальний, організаційний, функціональний, фінансово-економічний і правовий аспекти реформування організації територіального устрою та системи місцевого самоврядування.	5
8	Реформування інституту адміністративної відповідальності. Адміністративно-правова характеристика системи державної прикордонної служби України. Правове регулювання сфери адміністративно-правового забезпечення виборчих прав громадян	5

	України. Роль громадськості у контролі а діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права України.	
9	Адміністративно-правовий захист прав дитини. Адміністративно-правовий захист прав і законних інтересів громадян України у сфері власності. Адміністративно-правовий захист осіб з особливими потребами. Імплементация норм адміністративного права зарубіжних країн у систему адміністративного законодавства.	2
10	Адміністративно-правове регулювання державної реєстрації прав на нерухоме майно. Система, склад і види проступків проти громадського порядку. Крайня необхідність, як обставина, що виключає адміністративну відповідальність. Громадський контроль за дотриманням законності і дисципліни в державному управлінні. Розвиток законодавства про державне регулювання і управління в окремих сферах суспільного життя.	4
	Разом	46

7. Політика дисципліни та оцінювання

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях, під час складання заліку та оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується юридичною термінологією.

Студент може отримати **4 бали** (“добре”), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання, не всі основні проблеми визначені чітко, не розкриті досить повно та ґрунтовно; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується юридичною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 бали** (“задовільно”), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **2 бали** (“незадовільно”), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується юридичною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміннями визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної ситуації з точки зору застосування норм права, складання власного варіанту її вирішення) на практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання заліку та оцінюється за такими критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість правового аналізу конкретної теми з точки зору їх відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”) або «зараховано», якщо завдання виконане ним повністю, є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та принципам навчання ІМ, відбиває специфіку навчання правового матеріалу, демонструє володіння студентом юридичною термінологією. За розробку, що в основному відповідає вимогам, виконане повністю, проте має незначні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, невелику кількість термінологічних помилок, що не перешкоджають розумінню змісту, він може отримати **4 бали** (“добре”) або «зараховано». Практичне завдання, яке виконане частково, має серйозні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, містить значну кількість помилок, оцінюється **3 балами** (“задовільно”) або «зараховано». Завдання, яке майже чи повністю не відповідає встановленим викладачем вимогам, демонструє недоречне вживання методичних термінів, оцінюється **0-2 балами** (“незадовільно”) або «незараховано».

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

8. Розподіл балів за рейтинговою системою

№	Назва теми	Всього балів	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Контроль роботи	Самостійна робота
Модуль 1.						
1	Предмет і система адміністративного права. Сутність та принципи державного управління.	8	4	2		2
2	Поняття і предмет адміністративного права України. Метод адміністративно – правового регулювання суспільних відносин.	8	4	2		2
3	Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. Система адміністративного права.	8	4	2		2
4	Джерела адміністративного права. Адміністративно – правові норми та відносини.	8	4	2		2
	Всього за модуль 1	32	16	8		8
Модуль 2.						
5	Роль і значення адміністративного права у побудові правової держави. Поняття та основні функції державного управління.	7	3	2		2
6	Органи державної виконавчої влади	7	3	2		2

	і місцевого самоврядування. Поняття і види форм державної виконавчої влади.					
7	Форми і методи державного управління. Поняття і види форм державного управління, їх характеристика. Правові акти державного управління, їх класифікація та юридичне значення.	8	4	2		2
8	Адміністративний примус, його поняття і порядок застосування. Адміністративно – попереджувальні заходи. Заходи припинення.	8	4	2		2
	Всього за модуль 2	30	14	8		8
	Модуль 3					
9	Адміністративний процес. Поняття, зміст, принципи і структура адміністративного процесу.	8	4	2		2
10	Суб'єкти адміністративно – процесуальної діяльності. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення.	8	4	2		2
11	Провадження в справах про адміністративні правопорушення. Провадження із звернень громадян, його правове	8	4	2		2

	регулювання. Порядок і строки звернень громадян.					
12	Порядок реєстрації об'єднань громадян і юридичних осіб. Сутність та правове регулювання дисциплінарного провадження. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарне стягнення. Європейське адміністративне право.		4	2	8	2
	Всього за модуль 3	32	16	8	8	8
	Разом за курс	100	43	24	8	24

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	12	До 4	до 43
Індивідуальне завдання (презентації)	12	2	до 24
Самостійна робота: вирішення практичних ситуацій; складання процесуальних документів; науковий проект ¹	12	2	до 24
Підсумкова контрольна робота	1	8	до 8
Разом:			до 100

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
83 – 89	B	добре	

¹ Самостійна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не виконав самостійну роботу до екзамену не допускається.

75 – 82	C	задовільно	Зараховано
68 – 74	D		
60 – 67	E		
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань до заліку.

1. Основні напрямки адміністративної реформи в Україні.
2. Значення адміністративного права в умовах демократичного перетворення суспільства.
3. Конституційні принципи державного управління.
4. Конституція України — основне джерело адміністративного права.
5. Адміністративно – правовий статус громадян України.
6. Місце центральних органів виконавчої влади в системі державного управління.
7. Сучасні проблеми функціонування державної влади.
8. Розвиток державної служби.
9. Організація боротьби з корупцією в Україні.
10. Адміністративні правовідносини.
11. Громадські об'єднання, як суб'єкти адміністративних відносин.
12. Забезпечення конституційних прав громадян на звернення.
13. Адміністративні правовідносини.
14. Принципи застосування адміністративної відповідальності.
15. Адміністративна відповідальність громадян України.
16. Адміністративно-правові заходи боротьби з порушенням громадського порядку.
17. Адміністративний процес.
18. Проведення в справах про адміністративні правопорушення.
19. Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління.
20. Застосування судами заходів адміністративного стягнення.
21. Законність як принцип діяльності виконавчої влади.
22. Державна реєстрація нормативно-правових актів органів виконавчої влади.
23. Управління в сфері економіки та його удосконалення в умовах адміністративної реформи.
24. Державне управління в сфері приватизації.
25. Система та правовий стан органів державної податкової служби України.
26. Проблеми реформування управління аграрним сектором економіки.
27. Державний контроль та нагляд у природоохоронній сфері.
28. Адміністративно – правові основи захисту прав споживачів.
29. Органи управління фінансовою діяльністю.
30. Інвестиційні фонди і компанії як суб'єкти адміністративно-правових відносин.
31. Державна політика охорони здоров'я.
32. Адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності.
33. Система та правовий стан управління транспортом і дорожнім господарством.
34. Реформування системи освіти в Україні.
35. Адміністративно-правові основи державного управління культурою.
36. Особливості управління в сфері праці та зайнятості населення.
37. Соціальний захист громадян України та його законодавче забезпечення.
38. Адміністративно – правові заходи запобігання захворювання на СНІД.
39. Правове та соціальне забезпечення становлення та розвитку молоді в Україні.
40. Організація оборони України та повноваження державних органів по її забезпеченню.
41. Військова служба – особливий вид державної служби.

42. Організація охорони державного кордону.
43. Функції, система та повноваження органів служби безпеки України.
44. Організація управління в сфері охорони державної таємниці.
45. Система та правовий стан органів управління закордонними справами.
46. Державне управління в галузі юстиції.
47. Система органів внутрішніх справ, їх завдання та компетенція.
48. Предмет і система адміністративного права.
49. Сутність і принципи державного управління.
50. Адміністративна юстиція в системі адміністративного права.
51. Види адміністративно – правових норм.
52. Поняття та види джерел адміністративного права.
53. Систематизація адміністративного права, її види.
54. Поняття та основні риси органів виконавчої влади.
55. Види органів виконавчої влади.
56. Функції і система міністерств та вищих центральних органів виконавчої влади.
57. Система і повноваження місцевих органів виконавчої влади.
58. Поняття та види форм державного управління.
59. Суб'єкти адміністративного правопорушення.
60. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх.
61. Мета та види адміністративних стягнень. Основні та додаткові стягнення.
62. Європейське адміністративне право.

10. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Методичне забезпечення:

1. Адміністративне право. Методичні рекомендації. Чернігів: НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2019. 36 с.
2. Адміністративне право. Робоча програма для студентів спеціальності -01 Освіта / Педагогіка, за освітнім рівнем - 014 Середня освіта (Історія) / правознавство.
3. Адміністративне право. Методичні рекомендації до семінарських занять для студентів спеціальності 01 Освіта / Педагогіка, за освітнім рівнем - 014 Середня освіта (Історія) / правознавство.
4. Адміністративне право. Методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів спеціальності 01 Освіта / Педагогіка, за освітнім рівнем - 014 Середня освіта (Історія) / правознавство.

Основна

1. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч. / Т. О. Коломєць. К.: Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
2. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. О. М. Бандурки. Х.: Золота миля, 2011. - 584 с.
3. Адміністративне право України. Особлива частина. Академічний курс: підручі. / за заг. ред. О. М. Бандурки. - Х.: Золота миля, 2013. 840 с.
4. Адміністративне право України: підруч. / В. М. Гаращук, В. В. Богуцький та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. Х.: Право, 2012. 656 с.
5. Адміністративне право. Альбом схем: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, В. В. Зуй, В. М. Гаращук та ін.; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого". Х.: Право, 2012. 160 с.
6. Адміністративне право. Загальна частина: навч. посіб. / за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. В. Зуй. Х.: Одіссей, 2011. - 240 с.
7. Адміністративно-правове регулювання публічного адміністрування в Україні: навч. посіб. / [О.Г. Бондар, Т.О. Коломєць, В.К. Колпаков та ін.] Запоріжжя : ЗНУ, 2014. 204с.
8. Бортник В. А. Адміністративне право України: навч. посіб. / В. А. Бортник. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 222 с.

9. Гончарук С.Т. Адміністративний процес: Навч. посібник // К. НАУ. 2012. 184 с.
  10. Гордієнко Л. Ю. Публічне врядування : навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко, С. В. Лукашев. -Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 388 с.
- Допоміжна
1. Гончарук С.Т., Гусар О.А., Розум І.О. Адміністративне судочинство / С.Т.Гончарук, О.А.Гусар., ГО.Розум// К. - НАУ. - 2016. - 254 с.
  2. Дисциплінарно-деліктне право : навч. посіб. / Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, М. Ю. Віхляєв та інші.; за ред. Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. К. : Ін Юре, 2016. 464с.
  3. Адміністративна відповідальність : курс лекцій / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, ГД. Пастух та ін. - К. : Юрінком Інтер, 2016, - 568с.
  4. Адміністративне право і процес УНР в екзилі: невідома правничка спадщина України / Укладачі: Гриценко І. С., Бевзенко В. М., Коваль С. О. та ін. ; за заг. ред. Гриценка. С. К.: Дакор, 2015. -500 с.
  5. Адміністративне право України : словник термінів / Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, Д. М. Лук'янець та інші / за заг. ред. Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. К. : Ін Юре, 2014. 520с.
  6. Колпаков В. К. Європейська парадигма адміністративного права України. Адаптація законодавства України до права Європейського Союзу : науково-практичний юридичний журнал. К. : Ін Юре, 2016. № 1. Є. 59-72
  7. Колпаков В. К. Теорія адміністративного проступку. Монографія / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. Х.: Харків юридичний, 2016. 344 с.
  8. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія / М.А. Міненко. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.
  9. Наука адміністрації й адміністративне право. Загальна частина (за викладами професора Юрія Панейка) / Укладачі: В.М. Бевзенко, І.Б. Коліушко, О.Р. Радишевська, І.Є. Гриценко, П.Б. Стецюк. Київ : ВД "Дакор", 2016. 464 с.
  10. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. К.: Наук, думка, 2007. 587 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua> - офіційний веб-сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> -офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. www.ombudsman.gov.ua - веб-сторінка Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
5. <http://www.minjust.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
6. <http://www.court.gov.ua> - офіційний веб-портал судової влади України.
7. <http://www.gp.gov.ua> - офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури
8. <http://www.reyestr.court.gov.ua> - єдиний реєстр судових рішень в
9. www.ukrstat.gov.ua - веб-сторінка Державної служби статистики
10. <https://nads.gov.ua> - веб-сторінка Національного агентства України з питань державної служби.
11. <http://www.catalogue.nplu.org> - Національна парламентська бібліотека України.